

kraften, godt kunde decentraliseres igen i Tilknytning til en Del af de gamle Virksomheder, der har haft deres Sæde paa Landet, som Væveri og andre Ting. Da man jo alligevel ikke kan nøjes med at skære ned og spare, men netop med spændt Opmærksomhed maa se paa; hvad der kan fremmes, saa synes jeg, at der nok kunde være Anledning til at beskæftige sig ogsaa med sligt.

Men jeg vil slutte med nogle Bemærkninger om det, der selvfølgelig allermest angaar mig og mine Vælgere, Forholdene i Nordslesvig. Det er erkendt, at Nøden der er større end ellers i Landet, og det er vel ogsaa erkendt, at det skyldes særlige Aarsager ud over det, der trykker paa hele Landet. Allererst kan jeg nævne, at Krigens Nød mærkes endnu. Krigen voldte jo, at vi tabte de gamle Forbindelser; vi tabte vore Forbindelser med Tyskland, og det har voldt os stor økonomisk Skade. Jeg behøver kun at pege paa Umuligheden i lang Tid af at faa de Tjenestefolk, man havde Brug for dernede. Det var noget, der var af Betydning for Landbruget, og det hang sammen med, at man overskar de gamle Forbindelser. En Grænse skal jo ikke være en Hindring; der skal være Forbindelser over Grænsen, gode Forbindelser endda, naar man sætter Pris paa Forholdet til det andet Land. Men vi har lidt under dette, at der ikke var gode Forbindelser, at vi ikke kunde bevare de gamle Forbindelser; det har i høj Grad voldt os økonomisk Skade. Dette med Tjenestefolkene var noget af det mest trykkende, men det er ikke det eneste. Der var jo det store Marktab. Jeg vil benytte Lejligheden til endnu en Gang at gøre opmærksom paa, at det er et Spørgsmaal, som man ikke saadan kan skubbe helt til Side, som man hidtil har gjort. Der trænges alligevel endnu til en Ordning. Og der er Valutareguleringen. Danmark har jo gjort en hel Del i den Retning, men man kan ikke sige, at det er tilstrækkeligt, og man kan ikke sige, at det var helt heldigt, alene af den Grund, at Spørgsmaalet ikke blev ordnet paa eet Tidspunkt over det hele, og af den Grund, at man ikke afbalancerede Kreditorers og Skydneres Forhold til hinanden. Alt dette har vi lidt under, ikke det øvrige Danmark. Men det mærkelige er jo, at vi ikke blot skal lide under Krigens Nød, men at vi ogsaa skal komme til at lide under, hvad der er sket under Krigens paa Steder, hvor man blev udenfor Krigens, og hvor man hengav sig til en vis Letfærdighed paa det økonomiske Omraade, som her i Dan-

mark. Det kan vel ikke nægtes, at Landmandsbankens Tab og Krak og alle de andre Ting, der er fulgt med, har noget med Krigens at gøre, men det, de havde med den at gøre, var netop, at man ikke havde nogen Nød, men var Vinder. Men Vinderen er derefter kommet til at tabe, og nu skal vi ogsaa dele dette Tab, som vi slet ikke har noget med at gøre, saaledes at vi kommer til at lide baade under Krigens Nød og under disse Følger af Letfærdighed under Krigens, som det jo dog har været. Vi har lidt mest under Kronestigningen; vi har ogsaa i den Retning lidt meget mere end Landet ellers, for Landet ellers var jo forsynet med Kroner, og den Gang de her brugte Kronerne, brugte de dem til fuld Værdi og kunde faa det, Kronerne var værd. Vi var jo uden Kroner; vi maatte betale med en daarlig Krone, en Krone, der ikke havde mere end halv Værdi. Vi har ikke faaet det for Kronen, som de her oppe har faaet, vi har lidt mere end det andet Land under Kronestigningen. Alle disse Forhold gør, at Nordslesvig er mere nødstedt end det andet Land. Det bliver erkendt, og det glæder jeg mig over. Men nu er det Konsekvensen, der skal drages. Nu er det Veje, man skal finde for at afhjælpe den Nød, og jeg vil stærkt understrege, at alt, hvad der kun tager Sigte paa fra nu af at lette os Forholdene, idet man laaner os billigere Penge eller sligt, det er utilstrækkeligt. Der er jo lige fremlagt Forslag til en Ændring af Loven om Tvangsforlig. De maa i Grunden vænne Dem til den Tanke, at man bør gøre saadant Tvangsforlig med hele Nordslesvig, og det vil betyde, at man ikke blot letter os og ordner vore Pengeforhold, men at man afskriver over hele Linien, baade Kreditforeninger, Hypoteklaansforeninger og Statslaanefonden for nye Bygninger i Byerne overalt, hvor der laanes. Der maa stilles Midler til Raadighed, rede Midler til at afbøde en Del af den Nød, der hersker, og fritage Befolkningen for de Byrder, som den umuligt kan bære. Hvad De har gjort overfor Landmandsbanken, er der meget mere Anledning til at gøre her. Alle de Forslag, der er blevet forhandlet om her, er ikke gennemgribende nok, men der er jo ogsaa fra privat Side forelagt Forslag, der gaar videre i den Retning, og jeg mener, man maa gaa videre i den Retning.

Ja, det var nogle Bemærkninger, jeg havde at gøre til Venstreregeringens Program. Programmet tager Sigte paa de rette Punkter, ogsaa vedrørende Nordslesvig, men vi venter en Konsekvens for